

HRVATSKA NARODNA BANKA

ZAKON O PLATNOM PROMETU

Institucije za platni promet

Institucija za platni promet (IPP) – definicija (čl. 65. – 66.)

- ❑ Institucija za platni promet sa sjedištem u RH – pravna osoba koja je od HNB-a dobila odobrenje za pružanje platnih usluga
- ❑ Pravna osoba može u sudski registar upisati djelatnost pružanja platnih usluga nakon što dobije odobrenje HNB-a
- ❑ HNB vodi Registar institucija za platni promet
- ❑ Na IPP primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima (ako što drugo nije propisano ZPP-om)

Institucija za platni promet – djelatnost (čl. 65. i čl. 68.)

- IPP može pružati platne usluge iz članka 3. ZPP-a
- Osim platnih usluga IPP može pružati:
 - 1) operativne i s njima usko povezane pomoćne usluge kao što su osiguranje izvršenja platnih transakcija, usluge konverzije valuta potrebne za izvršenje platnih transakcija, usluge čuvanja te usluge pohranjivanja i obrade podataka
 - 2) upravljati platnim sustavom u skladu s Glavom VI ZPP-a
 - 3) obavljati djelatnost koja nije platna usluga

Institucije za platni promet – temeljni kapital (čl. 67.)

- Temeljni kapital IPP mora biti uplaćen u novcu i to:
 - 1) najmanje **1.000.000,00 kuna** za platne usluge iz čl. 3. toč. 1. do 5. Zakona
 - 2) najmanje **400.000,00 kuna** za platne usluge iz čl. 3. toč. 7.
 - 3) najmanje **150.000,00 kuna** za platne usluge iz čl. 3. toč. 6

Institucija za platni promet - zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga (čl. 69. i 71.)

- ❑ zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga podnosi se HNB-u
- ❑ stavak 2. propisani su svi dokumenti, podaci i informacije koji se moraju dostaviti uz zahtjev a kojim se dokazuje:
 - visina temeljnog kapitala ovisno o zahtjevu za pojedinu vrstu platne usluge
 - kadrovsku, organizacijsku i tehničku sposobnost
 - financijsku sposobnost
 - primjeren sustav unutarnjih kontrola
 - “dobar ugled” upravljačke strukture i vlasnika kvalificiranih udjela
 - imenovanje revizora
- ❑ ako IPP ima odobrenje za pružanje nekih usluga da dodatne usluge dužna je zatražiti novo odobrenje

Institucija za platni promet – izdavanje odobrenja (čl. 70.)

- HNB će u roku od 3 mjeseca od dana zaprimanja potpunog zahtjeva donijeti odluku o izdavanju odobrenja
- HNB će izdati odobrenje za pružanje platnih usluga ako su ispunjeni uvjeti propisani čl. 70. ZPP-a
 - imatelj kvalificiranog udjela je primjeren,
 - osoba predloženih za članove uprave imaju dobar ugled i odgovarajuće znanje
 - IPP je organizirana na način propisan ZPP-om,
 - odredbe Statuta ili drugog odgovarajućeg akta u skladu su sa Zakonom,
 - IPP ima uspostavljen djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja, djelotvoran postupak utvrđivanja, upravljanja, praćenja i izvješćivanja o svim rizicima kojima je IPP izložena ili bi mogla biti izložena, te odgovarajući sustav unutarnjih kontrola,
 - uprava IPP mora biti u RH

Institucija za platni promet – odbijanje zahtjeva (čl. 72.)

- ❑ HNB odbiti će zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga
 - 1) ako ocijeni da nije ispunjen neki od uvjeta iz članka 70. ZPP-a
 - 2) ako bi obavljanje nadzora nad poslovanjem IPP moglo biti otežano ili onemogućeno zbog uske povezanosti IPP s drugim pravnim ili fizičkim osobama ili ako postoje drugi razlozi zbog kojih nije moguće provesti nadzor ili
 - 3) ako iz dokumentacije koja je priložena proizlazi da institucija za platni promet koja se osim platnim uslugama namjerava baviti djelatnostima iz članka 68. točke 3. ovog Zakona, a koje narušavaju ili bi mogle narušiti financijsku stabilnost podnositelja zahtjeva ili otežavaju obavljanje nadzora od strane Hrvatske narodne banke, a što zahtijeva osnivanje odvojenog društva za poslove pružanja platnih usluga.
- ❑ uska povezanost – članak 22. Zakona o kreditnim institucijama (NN 118/08 i 74/09)

Institucija za platni promet – oduzimanje odobrenja, prestanak važenja odobrenja (čl. 73. i 75.)

□ Oduzimanje odobrenja

- HNB će oduzeti odobrenje (ne započne s radom 12 mj., odricanje od odobrenja, samostalno prestane pružati usluge dulje 6 mj., odobrenje je dobiveno na temelju neistinite dokumentacije)
- HNB može oduzeti odobrenje (ne ispunjavanje uvjeta za odobrenje, ugrožavanje stabilnosti platnog prometa, onemogućavanja nadzora, neizvršavanje nadzornih mjera)

□ Prestanak važenja odobrenja

- danom donošenja odluke o likvidaciji, odluke o otvaranju stečaja, danom brisanja iz sudskog registra u slučajevima pripajanja, spajanja ili razdvajanja, danom dostave rješenja o oduzimanju odobrenja

Institucija za platni promet – pružanje usluga preko zastupnika (čl. 76.)

- ❑ IPP može platne usluge pružati preko jednog ili više zastupnika (fizička ili pravna osoba)
- ❑ IPP podnosi zahtjev HNB-u za upis zastupnika u Registar – uvjet za započinjanje pružanja platnih usluga
- ❑ Uvjeti za upis zastupnika u Registar:
 - sustav unutarnjih kontrola uspostavljen u svrhu ispunjavanja zahtjeva prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma
 - dobar ugled te odgovarajuće znanje i iskustvo uprave/fizičke osobe
- ❑ razlozi za brisanje zastupnika iz registra propisani su zakonom (st. 7. i 8.)

Institucija za platni promet – jedinstvena putovnica (čl. 77. – 85.)

- “*Single passport*”- IPP može na području druge države članice preko podružnice, zastupnika ili neposredno pružati usluge koje je ovlaštena pružati na području matične države članice
- Poslovanje IPP sa sjedištem u RH na području druge države članice
 - IPP o namjeri obavještava HNB
 - HNB obavještava nadležno tijelo zemlje domaćina
 - za pružanje platnih usluga preko zastupnika i/ili podružnice potrebno ishoditi od HNB upis u registar
 - upisu u Registar prethode konzultacije HNB sa zemljom domaćina
- Poslovanje IPP sa sjedištem u drugoj državi članici na području RH
 - Uvjet za poslovanje na teritoriju RH:
 - HNB je od nadležnog tijela zaprimila obavijest o namjeri pružanja usluga
 - zastupnik i/ili podružnica upisani su u registar u matičnoj državi članici
 - prethodne konzultacije nadležnog tijela matične države s HNB
- IPP može na području treće države pružati platne usluge preko podružnice uz prethodno odobrenje HNB-a za osnivanje podružnice u trećoj državi
- IPP sa sjedištem u trećoj državi ne može pružati platne usluge u RH niti preko podružnica niti preko zastupnika

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 86. i 87.)

- **Jamstveni kapital** – IPP je radi sigurnog i stabilnog poslovanja odnosno ispunjavanja obveza prema vjerovnicima dužna održavati odgovarajuću visinu jamstvenog kapitala
 - jamstveni kapital ni u jednom trenutku ne smije biti manji od iznosa temeljnog kapitala
 - karakteristike i vrste stavki propisuju se podzakonskim aktom HNB-a

- **Zaštita novčanih sredstava korisnika platnih usluga** – IPP je dužna zaštititi novčana sredstva primljena od korisnika platnih usluga ili preko drugog pružatelja platnih usluga za izvršenje platnih transakcija
 - I. metoda:
 - odvajanje sredstava korisnika platnih usluga od ostalih sredstava IPP i
 - položiti na poseban račun kod kreditne institucije ili
 - uložiti u niskorizične i visoko likvidne oblike imovine
 - II. metoda: pokrivanje novčanih sredstava policom osiguranja društva za osiguranje ili garancijom kreditne institucije

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 88. i 89.)

- ❑ **Računi IPP** – kad IPP pruža platnu uslugu plaćanja koje uključuje i vođenje računa za plaćanje, ti računi mogu se koristiti isključivo za platne transakcije
- ❑ **Odobrovanje kredita** – IPP može odobravati kredite vezane uz pružanje platnih usluga iz čl. 3. toč. 4. 5. i 7. ZPP-a ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:
 - kredit jer odobren isključivo kao pomoćnu uslugu vezana uz izvršenje platne transakcije
 - kredit je odobren isključivo iz vlastitih sredstava IPP-a (NE iz novčanih sredstava korisnika platnih usluga koje je IPP primila ili ih drži u svrhu izvršenja platnih transakcija)
 - ako se usluga pruža na temelju “*single passport*” onda samo s rokom povrata do 12 mjeseci
 - ako HNB ocjeni da je jamstveni kapital IPP u svakom trenutku primjeren u odnosu na iznos odobrenih sredstava
- ❑ sredstva koja IPP primi od korisnika platnih usluga radi pružanja platnih usluga ne predstavljaju depozit ili druga povratna sredstava od javnosti u smislu Zakona o kreditnim institucijama

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 90. i 91.)

- **Poslovne knjige i financijski izvještaji** – primjena važećih propisa i standarda struke osim ako ZPP-om nije što drugo propisano
 - IPP koja pruža usluge iz čl. 68. toč. 3. ZPP-a dužna je voditi odvojeno poslovne knjige i sastavljati odvojene financijske izvještaje

- **Čuvanje knjigovodstvenih isprava** – primjena važećih propisa i standarda struke ali ne kreće od pet godina

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 92.-93.)

- ❑ **Obveza obavljanja revizije** – IPP dužna je revidirati godišnje financijske izvještaje i konsolidirane financijske izvještaje te HNB-u dostaviti:
 - revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja uključujući i te financijske izvještaje
 - godišnje izvješće i konsolidirano godišnje izvješće
- ❑ **Ocjena za potrebe HNB-a** – ocjena o stanju informacijskog sustava I adekvatnosti upravljanja informacijskim sustavom mora biti dio revizorskog izvješća
 - HNB podzakonskim aktom propisuje koje su IPP obveznici primjene, sadržaj takve ocjene te razloge odbijanja ocjene

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 94. i 95.)

- **Eksternalizacija** – IPP može eksternalizirati određene operativne aktivnosti; prethodno je dužna obavijestiti HNB
 - eksternalizacija materijalno značajnih aktivnosti – obavijest i propisana dokumentacija dostavlja se HNB-u najmanje 90 dana prije namjeravanog sklapanja ugovora s pružateljem usluga eksternalizacije
 - materijalno značajna aktivnost – procjenjuje je IPP a ne smije narušavati kvalitetu mehanizama unutarnjih kontrola IPP niti mogućnost nadzora od strane HNB-a
 - IPP mora osigurati da namjeravana eksternalizacija
 - 1) ne mijenja odnos i obveze IPP prema korisnicima platnih usluga
 - 2) ne dovodi u pitanje zakonitost poslovanja IPP-a
 - 3) nema za posljedicu prijenos odgovornosti
 - 4) ne mijenja uvjete pod kojima je IPP dobila odobrenje za rad

- **Odgovornost IPP-a** – IPP odgovara u cijelosti trećima za postupke zaposlenika, zastupnika, podružnica I pružatelja usluga eksternalizacije

Poslovanje institucije za platni promet (čl. 96.)

- **Sustav upravljanja IPP** – razmjerno vrsti, opsegu i složenosti poslova koji obavlja IPP je dužna uspostaviti djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja koji obuhvaća
 - jasan upravljački okvir
 - djelotvorno upravljanje rizicima
 - primjerene mehanizme unutarnjih kontrola

Usklađivanje

□ ZPP stupa na snagu 01. siječnja 2011.

□ sukladno članku 155. st. 1.

“Pravne osobe koje na dan stupanja na snagu ZPP-a pružaju platne usluge dužne su podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje platnih usluga **u roku od 90 dana** od dana stupanja na snagu Zakona.”